

OE0107_Räkenskapssammandrag för kommuner

NR/OEM

Anita Brandt

Håkan Wilén

Elisabeth Siegrist

Utredning av gemensamma verksamheter

Inledning

Driftredovisningens rad 920, Gemensamma verksamheter, ska i RS fördelas ut på driftverksamheterna. Det som ska fördelas är gemensamma kostnaders bruttokostnader minskade med externa intäkter. Detta kan antingen ske genom en fördelning som kommunen gör själva, helt eller delvis, eller via en schablonfördelning. Denna schablonfördelning kallas för SCB-nyckeln. SCB-nyckeln är gemensam för samtliga kommuner. Om kommunen väljer att fördela ut en del av de gemensamma kostnaderna själva så fördelas resterande automatiskt via nyckeln.

Syftet med SCB-nyckeln var från början att garantera att samtliga kommunens kostnader (och intäkter) fördelas på de verksamheterna som NR har definierat och behöver uppgifter om. Det ska inte finnas någon ”Övrig” verksamhet som inte sällan har tendens att bli en slaskpost.

Frågeställning

Rad 920, och fördelningen av den, har ifrågasatts i tre avseenden; vad som ingår på raden, om SCB-nyckeln har en optimal beräkningsformel och vad som skulle hända på aggregerad nivå om samtliga kommuner enbart använde SCB-nyckeln.

Vad som ingår i gemensamma verksamheter

Enlig instruktionerna ska följande ingå i gemensamma verksamheter:

”Samtliga kostnader och intäkter för kommungemensamma verksamheter, dvs. sådana verksamheter som har en övergripande kommunnytta ingår här. Det som avses är *dels* overheadkostnader för sådan gemensam verksamhet som inte kan väljas bort, t.ex. kommunledning och central administration, juridik, arkiv, telefonväxel etc., *dels* kostnader för sådana verksamheter i kommunen som alla kan, men inte måste, använda sig av antingen som en fri nyttinghet eller genom någon form av internköp, t.ex. storkök, transporter etc. Den enskilda kommunen kan ha organiserat sig på olika sätt med avseende vad som är overheadkostnad, fri nyttinghet och internköp.”

Summan som ska fördelas ut på driftverksamheterna har ökat varje år sedan 2011. Under samma period har också bruttokostnaden ökat,

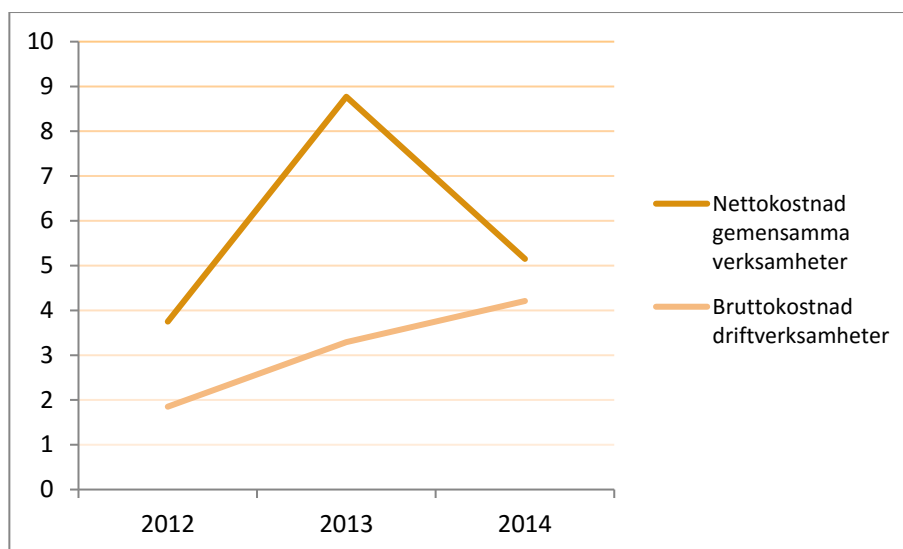

men de har ökat med 10 procent jämfört med gemensamma verksamheterna som har ökat med 19 procent.

Tabell 1: Nettokostnader gemensamma verksamheter och bruttokostnader driftverksamhet 2011-2014, mnkr

	2011	2012	2013	2014
Nettokostnad gemensamma verksamheter	32 777	34 005	36 987	38 893
Bruttokostnad driftverksamheter	584 703	595 508	615 075	640 972

Diagram 1: Nettokostnader gemensamma verksamheter och bruttokostnader driftverksamhet 2011-2014, ökningstakt i procent

Gemensamma verksamheter har alltså ökat mer än totala kostnader för samtliga år. Det torde bero på att mer och mer kostnader förs som gemensamma verksamhetskostnader. Det finns verksamheter som är svåra att särredovisa på nuvarande rader som t.ex. krisberedskap dessa återfinns på rad 920. Samtidigt har instruktionerna om vad som ska ingå på raden inte har utvidgats.

Beräkningen av SCB-nyckeln

SCB-nyckeln bygger idag på summan av verksamhetens kostnad för löner, kalkylerade personalomkostnader(PO), Varor, Övriga, Externa lokalhyror, Kalkylerade kapitalkostnader och Interna köp och övriga interna kostnader minskat med verksamhetens Interna intäkter.

Gemensamma kostnader fördelas proportionellt till respektive verksamhet. Vi har under åren fått en del synpunkter om att Köp av huvudverksamhet utesluts eftersom kommunerna även för köpt huvudverksamhet har administrationskostnader. Här skulle dock behöva utredas om kolumnen ”Köp av huvudverksamhet” i sin helhet skulle ingå i beräkningen av SCB-nyckeln. Då inte all köp av verksamhet är omgärdad av speciellt höga gemensamma kostnader. Det finns även interna poster som ingår i beräkningen som bör utredas om de skall ingå eller inte.

Enbart SCB-nyckel

Vid insamlingen av RS 2014 var det 69 kommuner som helt eller delvis valde att använda sig av egen kommun-nyckel. För att få en uppfattning om hur de gemensamma kostnaderna skulle fördela sig per verksamhet om alla kommuner enbart använde SCB-nyckeln så har en sådan beräkning gjorts. Denna beräkning har sedan jämförts med utfallet av dagens redovisning som består av kommunernas egen fördelning tillsammans med SCB-nyckeln.

För att få en uppfattning om de olika fördelningsalternativens påverkan på bruttokostnaderna så har skillnaden, mellan nuvarande faktiskt utfall och beräknat användande av enbart SCB-nyckel, satts i relation till bruttokostnaden för varje verksamhet för att visa påverkan på bruttokostnaden, se tabell nedan.

Tabell 2: Skillnader i Bruttokostnad om alla kommuner enbart använt SCB-nyckeln, tkr.

Radnr	Verksamhet	Skillnad i absoluta tal	Skillnad i procent
100	Nämnd- och styrelseverksamhet	-1 519	-0,05
110	Stöd till politiska partier	-232	-0,05
120	Revision	321	0,08
130	Övrig politisk verksamhet	-5 901	-0,18
190	POLITISK VERKSAMHET, TOTALT	-7 325	-0,10
215	Fysisk o.teknisk planering, bostadsförbättr.	-20 624	-0,22
220	Näringslivsfrämjande åtgärder	-19 488	-0,85
225	Konsument- och energirådgivning	-695	-0,25
230	Turistverksamhet	-4 200	-0,44

249	Väg- och järnvägsnät, parkering	-9 240	-0,05
250	Parker	-5 430	-0,11
261	Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning	755	0,04
263	Miljö- hälsa och hållbar utveckling	33	0,00
267	Alkoholtillstånd m.m.	-276	-0,14
270	Räddningstjänst	1 652	0,02
275	Totalförsvaret och samhällsskydd	348	0,10
290	INFRASTRUKTUR, SKYDD mm TOTALT	-57 166	-0,12
300	Allmän fritidsverksamhet	-5 352	-0,20
310	Stöd till studieorganisationer	-372	-0,08
315	Allmän kulturverksamhet, övrigt	-4 703	-0,10
320	Bibliotek	1 538	0,03
330	Musikskola / kulturskola	-404	-0,01
339	Kulturverksamhet totalt	-3 932	-0,03
340	Idrotts- och fritidsanläggningar	10 623	0,09
350	Fritidsgårdar	1 264	0,05
359	Fritidsverksamhet, totalt	6 532	0,04
390	KULTUR OCH FRITID, TOTALT	2 593	0,01
400	Öppen förskola	549	0,12
407	Förskola	4 884	0,01
412	Pedagogisk omsorg	-176	-0,01
415	Öppen fritidsverksamhet	-12	0,00
425	Fritidshem	5 865	0,03
430	Förskola, fritidshem o annan ped.verksamhet totalt	11 115	0,01
435	Förskoleklass	1 312	0,02
440	Grundskola	-6 590	-0,01
443	Grundsärskola	1 864	0,04

450	Gymnasieskola	-25 297	-0,05
453	Gymnasiesärskola	962	0,03
469	Skolväsendet för barn o ungdom totalt	-27 738	-0,02
470	Grundläggande vuxenutbildning	-391	-0,04
472	Gymnasial vuxen- och påbyggnadsutbildning	-300	-0,01
474	Särskild utbildning för vuxna	-169	-0,06
475	Högskoleutbildning m.m.	24	0,00
476	Svenska för invandrare	-3 465	-0,13
478	Uppdragsutbildning m.m.	130	0,05
480	Utbildning, totalt	-31 908	-0,02
490	PEDAGOGISK VERKSAMH., TOTALT	-20 799	-0,01
500	Primärvård	-1 699	-0,27
505	Hälso- och sjukvård, övrigt exkl. hemsjukvård	-3 906	-0,14
510	Vård och omsorg om äldre	75 309	0,06
513	Insatser enligt LSS/SFB	9 021	0,02
520	Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	-14 596	-0,11
530	Färdtjänst/riksfärdtjänst	-1 581	-0,08
540	VoO: äldre, personer m.funktionsneds., tot.	68 155	0,04
559	Vård för vuxna med missbruksproblem	2 290	0,03
569	Barn och ungdomsvård	-16 862	-0,09
571	Övriga insatser till vuxna	-511	-0,02
575	Ekonomiskt bistånd	3 126	0,02
580	Individ- och familjeomsorg, totalt	-11 966	-0,03
585	Familjerätt och familjerådgivning	472	0,06
590	VÅRD OCH OMSORG, TOTALT	51 050	0,02

600	Flyktingmottagande	4 356	0,06
610	Arbetsmarknadsåtgärder	7 986	0,09
690	SÄRSKILT RIKTADE INSATSER,TOTALT	12 340	0,08
790	SUMMA EGENTLIG VERKSAMHET	-19 294	0,00
800	Arbetsområden och lokaler	-12 196	-0,43
805	Hamnverksamhet	214	0,04
810	Kommersiell verksamhet	871	0,06
815	Bostadsverksamhet	8 111	0,28
820	Näringsliv och bostäder, totalt	-2 995	-0,04
830	Flygtrafik	1 308	0,54
832	Buss, bil och spårbundna persontransporter	1 489	0,04
834	Sjötrafik	131	0,13
840	Kommunikationer, totalt	2 931	0,07
855	Elförsörjning + gasförsörjning	-1 116	-0,15
860	Fjärrvärmeförsörjning	957	0,34
865	Vattenförsörjning och avloppshantering	20 665	0,20
870	Avfallshantering	-1 150	-0,02
880	Energi, vatten och avfall, totalt	19 354	0,12
890	SUMMA AFFÄRSVERKSAMHET	19 294	0,07
900	SUMMA DRIFTVERKSAMHET	0	0,00
950	TOTALSUMMA	262 873	0,04

De verksamheter vars bruttokostnader påverkas mest procentuellt sett är Näringslivsfrämjande åtgärder som skulle få minskade bruttokostnader med - 0,85 % och Flygtrafik som skulle öka med +0,54 %. Övriga verksamheter har skillnader i relation till bruttokostnad understigande en halv procent.

Ser vi till skillnaderna i tusentals kronor så skulle det innebära störst skillnad för den enskilda verksamheten Gymnasieskolan där det skulle vara 25 mnkr lägre bruttokostnad om bara SCB-nyckel användes. Även Fysisk och tekniskplanering skulle påverkas med ca -20 mnkr. Övriga minskningar är mindre än 20 mnkr. Den

verksamhet som får störst ökning om bara SCB-nyckeln används är Vård och omsorg om äldre, 75 mnkr följt av Vattenförsörjning och avloppshantering som skulle öka med 21 mnkr. Ökningar för övriga verksamheter skulle understiga 20 mnkr.

Detta gäller för de enskilda delverksamheterna. Det finns olika summeringsnivåer som påverkas i större grad än de ovan nämnda delverksamheterna.

De verksamhetsblock som påverkas mest är Vård och omsorg som skulle få en ökning med 51 mnkr, vilket motsvarar 0,02 % och Infrastruktur, skydd mm som skulle minska med 57 mnkr, motsvarande 0,12 %.

41 verksamheter, inklusive summeringsrader skulle få en positiv skillnad och 40 verksamheter en negativ om enbart SCB-nyckeln användes.

Den största enskilda verksamheten, sett till bruttokostnaden, är Vård och omsorg om äldre som skulle få en ökning med 0,06 % eller ca 75 mnkr, följt av grundskolan som skulle minska med 0,01 % vilket motsvarar 6,5 mnkr.

Som verksamhetsblock är Pedagogisk verksamhet störst och här skulle en minskning med 0,01 %, motsvarande 21 mnkr uppkomma om enbart SCB-nyckeln användes.

Slutsats

Den slutsats man kan dra är att det inte spelar så stor roll på rikstotalen om man låter kommunerna välja att fördela själva, helt eller delvis, eller om de enbart skulle använda SCB-nyckeln. Självklart skulle det slå väldigt olika för enskilda kommuner om de inte hade valmöjligheten att fördela själva.

